

Mantel van Navarra

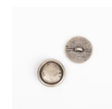
De mantel van Navarra

De mantel van Navarra is een lange, warme mantel van grove wol met een elegante, licht getailleerde lijn en uitgesproken Baskische accenten. Het ontwerp is geïnspireerd op een oude deur in Baskenland, waarvan de geometrische vormen en symbolen hun weg vonden naar het breiwerk. Tegen de donkere ondergrond tekenen de rode details, de ruiten en de Lauburu zich krachtig af.

Het lijf wordt van onder naar boven in het rond gebreid in tricotsteek, met een steek die later wordt opengeknipt. Ter hoogte van de armsgaten wordt het rugpand met verkorte naalden hoger gebreid, zodat aan de voorkant een diepere halslijn ontstaat. Vervolgens wordt ook de pas in het rond gebreid.

Na het breien wordt de steek opengeknipt en de voorzijde afgewerkt met een knopenbies. Alle boorden krijgen een gehaakte rand in vasten. De zakken worden afzonderlijk gebreid en daarna op de mantel genaaid.

De Lauburu en de geometrische motieven worden als laatste met een dunnere draad op het breiwerk gemaasd. Door deze techniek blijven de motieven helder afgetekend, terwijl de grove structuur van de wol er subtiel doorheen zichtbaar blijft.

GAREN

Ístex Léttlopi 1415 Rough sea
650 (650) 700 g

Ístex Fjallalopi 3061 Cassis
100 g

Ístex Fjallalopi 3001 Light Moorit
100 g

MOEILIJKHEIDSGRAAD

BENODIGDHEDEN

Rondbreinaalden 4 en 4,5 mm
Haaknaald 3 mm
Maasnaald
5 knopen 20 mm

STEKENVERHOUDING

17 steken × 24 naalden in tricot met
naalden 4,5 mm = 10 × 10 cm

AFMETINGEN MANTEL S (M) L

Breedte onderaan 102 (116) 128 cm

Borstomtrek 86 (100) 112 cm

Gemeten midden rug:

- Totale lengte 92 (96) 100 cm
- Lengte tot pas 62 (64) 66 cm
- Lengte pas 30 (32) 34 cm

Lengte mouw tot pas 42 (44) 46 cm

WERKWIJZE

LIJF

Zet 174 (198) 218 steken op met rondbreinaalden 4 en brei heen en weer voor 3 ribbels (6 toeren). Ga verder met rondbreinaalden 4,5 en zet 3 extra steken op voor de knipsteek. Sluit de cirkel en brei in het rond verder in tricot. Brei de extra steken als volgt: 1 av, 1 r, 1 av. Deze steken tellen niet mee in het stekenaantal. Brei tot een totale hoogte van 25 (27) 29 cm of de gewenste lengte. Wil je de mantel langer of korter, dan is dit de plaats om aan te passen.

Plaats in de volgende naald stekenmarkeerders

Small: na 33, 41, 26, 41 steken

Brei de overige 33 steken tot aan de steek.

Medium: na 38, 46, 30, 46 steken

Brei de overige 38 steken tot aan de steek.

Large: na 42, 50, 34, 50 steken

Brei de overige 42 steken tot aan de steek.

Begin nu met de vormgeving van de taille met minderingen en meerderingen voor en na de stekenmarkeerders.

Mindingstoer

- Brei tot markeerder 1, verplaats de markeerder, brei 2 steken recht samen
- Brei tot 2 steken vóór markeerder 2, maak een overhaling, verplaats de markeerder
- Brei tot markeerder 3, verplaats de markeerder, brei 2 steken recht samen
- Brei tot 2 steken vóór markeerder 4, maak een overhaling, verplaats de markeerder en brei de toer uit

Brei 5 toeren zonder minderingen.

Herhaal deze 6 toeren (mindingstoer + 5 toeren zonder minderingen) in totaal 10 (11) 12 keer, zodat je uiteindelijk 134 (154) 170 steken hebt.

Brei daarna nog 6 toeren zonder minderingen.

Meerderingstoer

- Brei tot markeerder 1, verplaats de markeerder, meerder 1 steek
- Brei tot markeerder 2, meerder 1 steek, verplaats de markeerder
- Brei tot markeerder 3, verplaats de markeerder, meerder 1 steek
- Brei tot markeerder 4, meerder 1 steek, verplaats de markeerder en brei de toer uit

Brei 7 (5) 4 toeren zonder meerderingen.

Herhaal deze toeren (meerderingstoer + toeren zonder meerderingen) in totaal 3 (4) 5 keer, zodat je uiteindelijk 146 (170) 190 steken hebt. Verwijder alle stekenmarkeerders.

Kant 8 (10) 10 steken af onder elk armsgat = 130 (150) 170 steken. Laat het werk rusten en brei eerst de mouwen.

2

MOUWEN

Zet 63 steken op met rondbreinaalden 4, sluit de cirkel en plaats een stekenmarkeerder in het begin van de toer. Brei 3 ribbels (6 toeren). Ga verder met rondbreinaalden 4,5 in tricot.

Small: minder 2 steken verspreid over de naald,
na 15 cm = 61 steken

Medium: meerder 3 x 2 steken langs de stekenmarkeerder,
na 15, 10 en 10 cm = 69 steken

Large: meerder 6 x 2 steken langs de stekenmarkeerder,
na 15, 5, 5, 5, 5 en 5 cm = 75 steken

Kant op 42 (44) 46 cm of de gewenste lengte de middelste 8 (10) 10 steken af
= 53 (59) 65 steken. Brei de tweede mouw op dezelfde manier.

3

PAS

Voeg de mouwen bij de steken van het lijf en begin aan de pas met 236 (268) 300 steken (2 x 53 (59) 65 steken van de mouwen en 130 (150) 170 steken van het lijf). Brei 1 toer en plaats tegelijk een stekenmarkeerder in het midden van de rug.

Brei 3 paren verkorte naalden met de German short rows-techniek om de rug op te hogen. Brei tot de stekenmarkeerder in het midden van de rug. Brei 48 steken. Keer het werk en brei 96 steken averecht. Keer het werk en brei 84 steken recht. Keer het werk en brei 72 steken averecht. Keer het werk en brei 60 steken recht. Keer het werk en brei 48 steken averecht. Keer het werk en brei over alle steken recht en verwijder de stekenmarkeerder.

Minderingsen pas Small

Brei 4 toeren met 236 steken.

Volgende toer: brei *4 steken, 2 steken samen* + de resterende steken = 197 steken (39 steken geminderd)

Brei 4 toeren.

Volgende toer: brei 21 maal *5 steken, 2 steken samen* en 8 maal *4 steken, 2 steken samen* + de resterende steken = 168 steken (29 steken geminderd)

Brei 21 toeren (hierop maas je later het ruitmotief).

Volgende toer: brei 8 maal *1 steek, 1 steek overhalen, 15 steken, 2 steken samen, 1 steek* = 152 steken

Brei 1 toer.

Volgende toer: brei 8 maal *2 steken, 1 overhaling, 11 steken, 2 steken samen, 2 steken* = 136 steken

Brei 1 toer.

Volgende toer: brei 8 maal *3 steken, 1 overhaling, 7 steken, 2 steken samen, 3 steken* = 120 steken

Brei 1 toer.

Volgende toer: brei 8 maal *4 steken, 1 overhaling, 3 steken, 2 steken samen, 4 steken* = 104 steken

Brei 3 toeren.

Volgende toer: brei * 2 steken, 2 steken samen* + de resterende steken = 78 steken (26 steken geminderd)

Brei 2 toeren.

Volgende toer: minder 10 steken verspreid over de naald = 68 steken

Minderingsen pas Medium

Brei 5 toeren met 268 steken.

Volgende toer: brei *4 steken, 2 steken samen* + de resterende steken = 224 steken (44 steken geminderd)

Brei 4 toeren.

Volgende toer: brei 10 maal *5 steken, 2 steken samen* en 25 maal *4 steken, 2 steken samen* + de resterende steken = 189 steken (35 steken geminderd)

Brei 21 toeren (hierop maas je later het ruitmotief).

Volgende toer: brei 9 maal *1 steek, 1 steek overhalen, 15 steken, 2 steken samen, 1 steek* = 171 steken

Brei 1 toer.

Volgende toer: brei 9 maal *2 steken, 1 overhaling, 11 steken, 2 steken samen, 2 steken* = 153 steken

Brei 1 toer.

Volgende toer: brei 9 maal *3 steken, 1 overhaling, 7 steken, 2 steken samen, 3 steken* = 135 steken

Brei 1 toer.

Volgende toer: brei 9 maal *4 steken, 1 overhaling, 3 steken, 2 steken samen, 4 steken* = 117 steken

Brei 3 toeren.

Volgende toer: brei * 2 steken, 2 steken samen* + de resterende steken = 88 steken (29 steken geminderd)

Brei 2 toeren.

Volgende toer: minder 16 steken verspreid over de naald = 72 steken

Minderingsen pas Large

Brei 6 toeren met 300 steken.

Volgende toer: brei *4 steken, 2 steken samen* = 250 steken (50 steken geminderd)

Brei 4 toeren.

Volgende toer: brei 40 maal *4 steken, 2 steken samen* + de resterende steken = 210 steken (40 steken geminderd)

Brei 21 toeren (hierop maas je later het ruitmotief).

Volgende toer: brei 10 maal *1 steek, 1 steek overhalen, 15 steken, 2 steken samen, 1 steek* = 190 steken

Brei 1 toer.

Volgende toer: brei 10 maal *2 steken, 1 overhaling, 11 steken, 2 steken samen, 2 steken* = 170 steken

Brei 1 toer.

Volgende toer: brei 10 maal *3 steken, 1 overhaling, 7 steken, 2 steken samen, 3 steken* = 150 steken

Brei 1 toer.

Volgende toer: brei 10 maal *4 steken, 1 overhaling, 3 steken, 2 steken samen, 4 steken* = 130 steken

Brei 3 toeren.

Volgende toer: brei * 2 steken, 2 steken samen* + de resterende steken = 98 steken (32 steken geminderd)

Brei 2 toeren.

Volgende toer: minder 22 steken verspreid over de naald = 76 steken

KRAAG

Brei 12 cm in tricot. Ga verder met naalden 4 en brei 3 ribbels. Kant de steken soepel af.

AFWERKING

Zet de steeksteken stevig vast, knip de steek open en neem langs beide voorpanden steken op voor de knopenbiezen. Brei de biezen 5 ribbels breed. Voorzie in de linkerbies 5 knoopsgaten. Het bovenste knoopsgat komt op 7 cm van de bovenrand. Laat tussen elk knoopsgat 15 cm. Kant voor de knoopsgaten telkens 2 steken af zodat ze ruim genoeg zijn voor de knopen. Werk ze daarna mooi af met de knoopsgatsteek. Naai de knopen aan.

Haak 1 toer vasten met de rode Fjallalopi rond de onderkant, de voorbiezen en de bovenkant van de mantel en rond de onderkant van de mouwen.

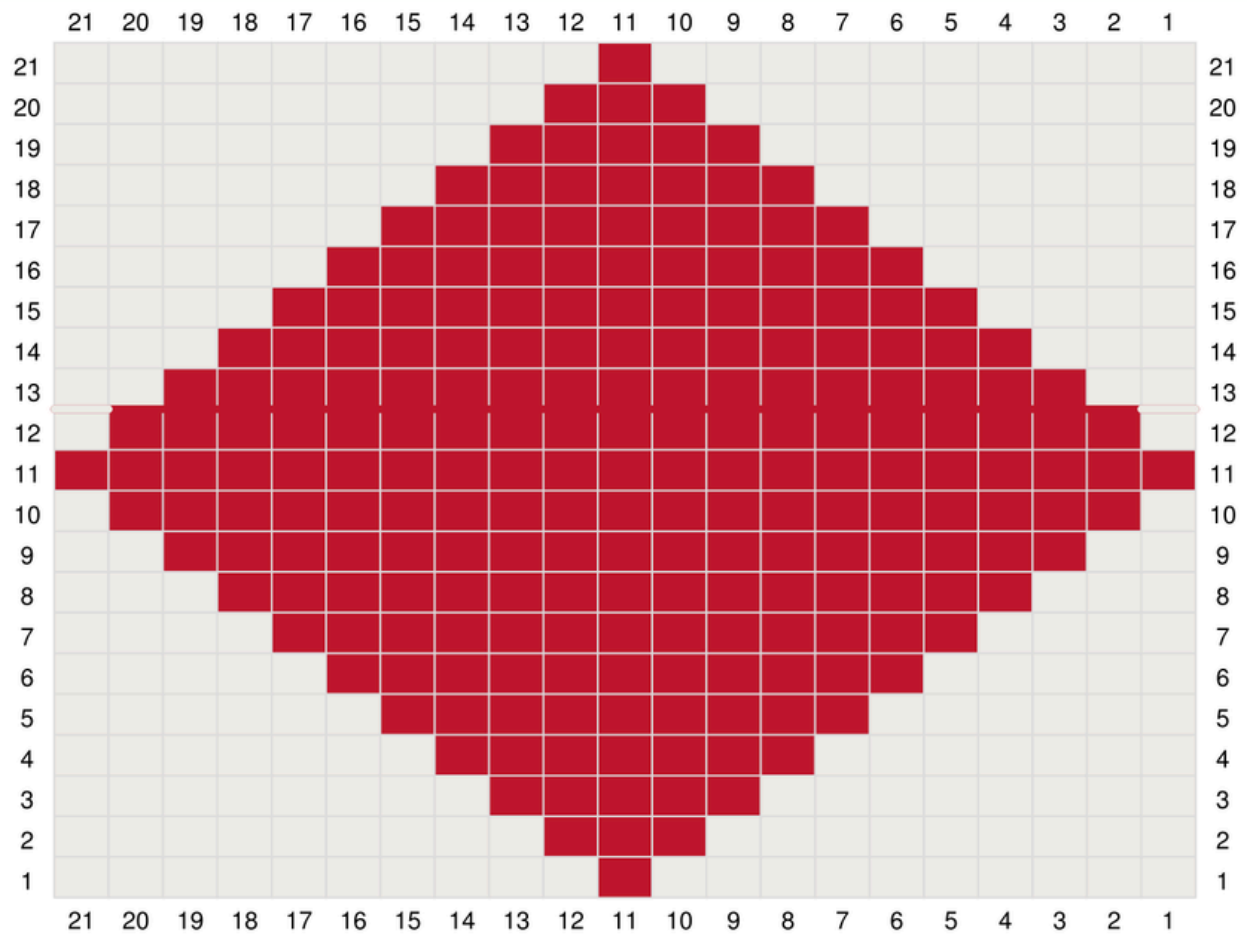
Maas alle motieven op het breiwerk volgens de teltekeningen.

Brei twee zakken. Haak 1 toer vasten rondom rond. Maas de lauburu in het midden van de zak volgens de teltekeningen en naai de zakken op de gewenste hoogte op de mantel. Laat een opening van ongeveer 10 cm langs de buitenkant bovenaan voor je handen.

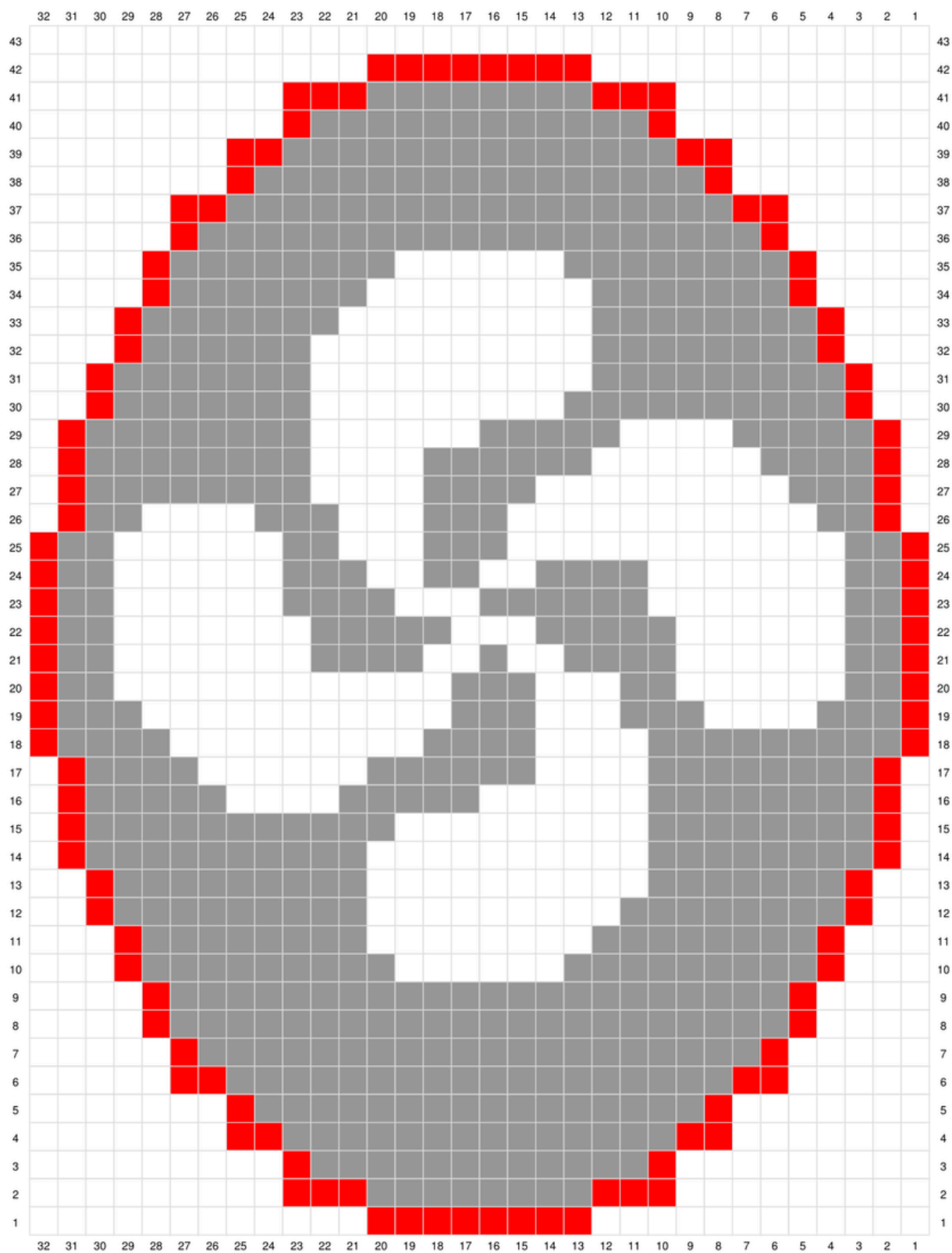
Stop alle draadjes in en naai de steken onder de oksels onzichtbaar samen. Laat de mantel een half uur weken in een lauwwarm bad met een scheutje Eucalan. Breng in vorm en laat plat drogen.

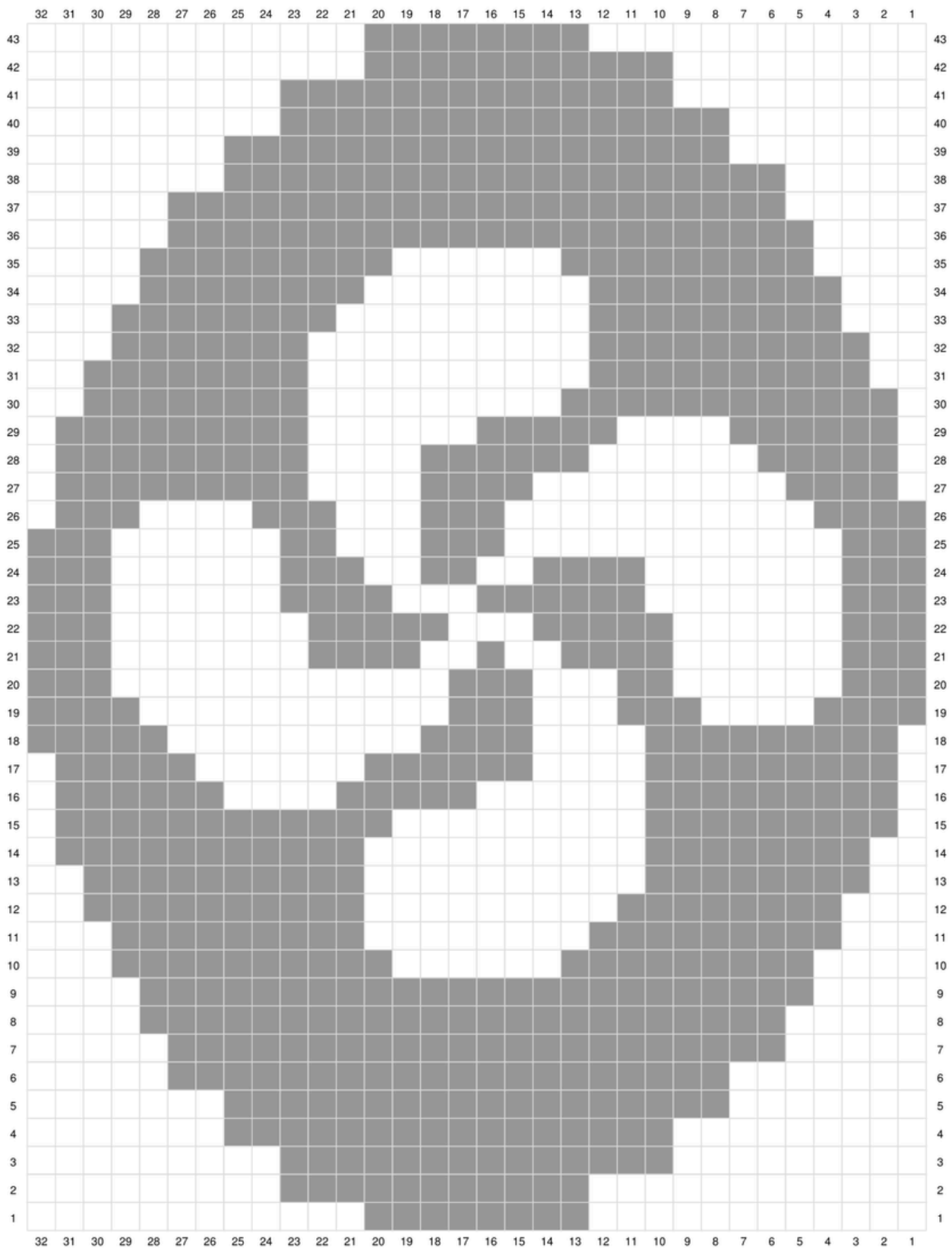
TELTEKENING RUIT

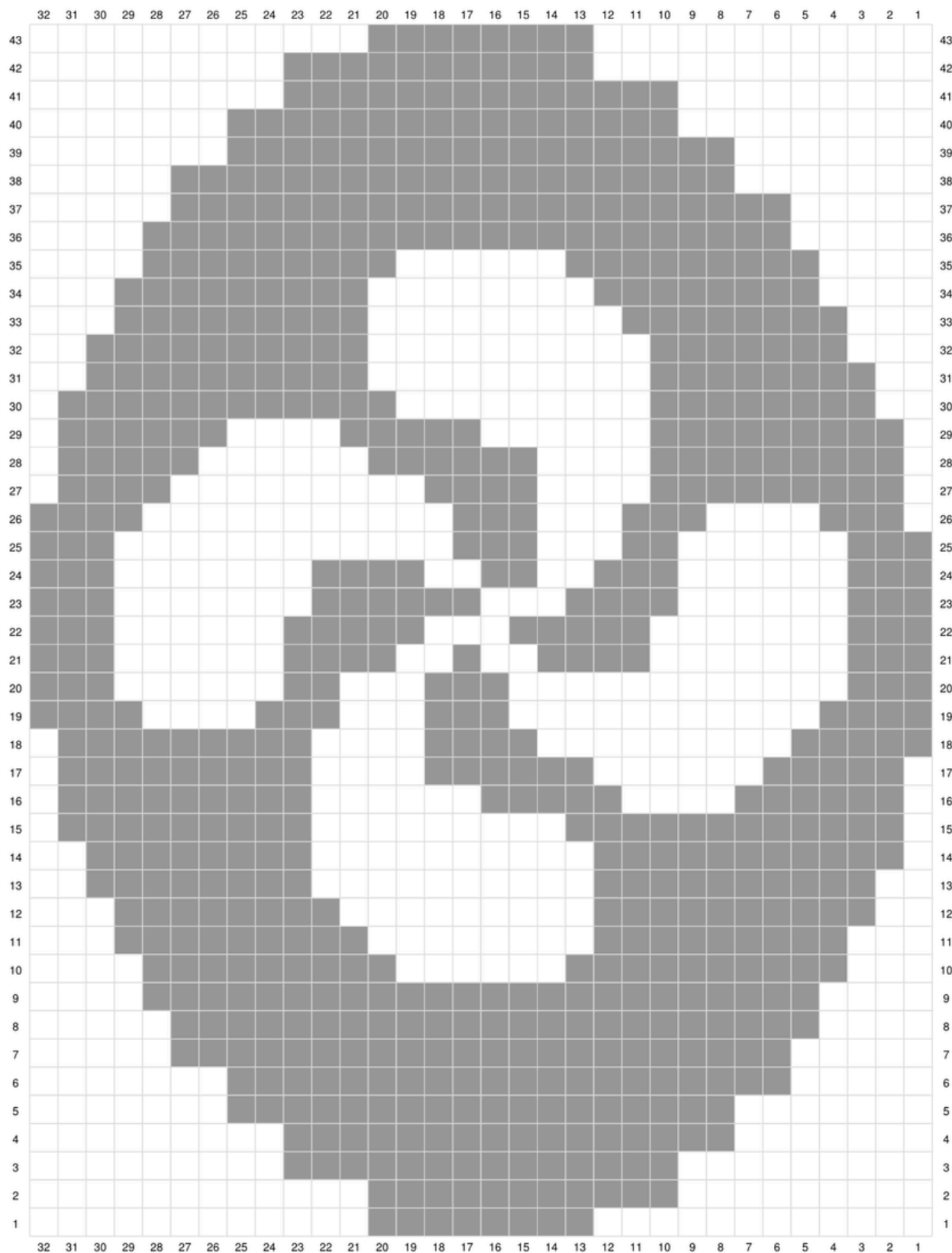
TELTEKENING LAUBURU OP DE RUG

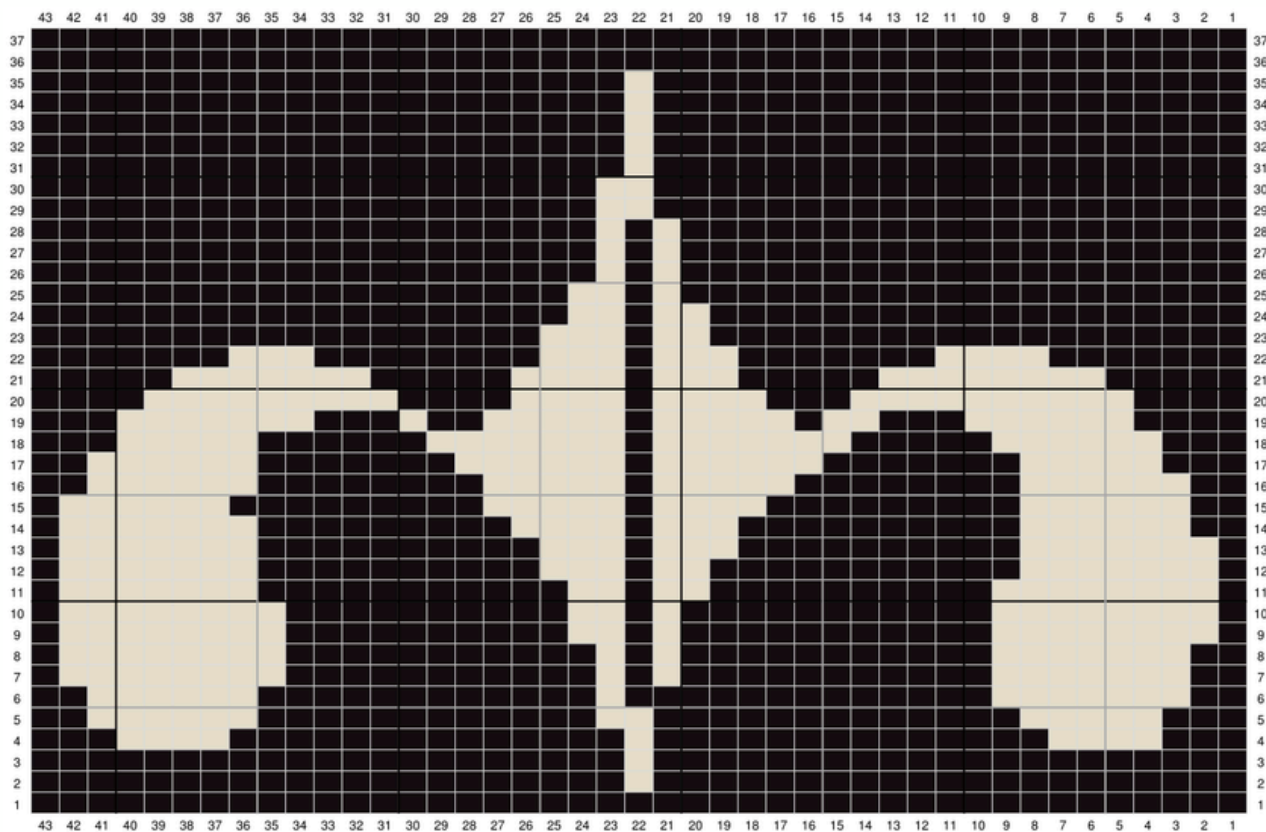
TELTEKENING ZAK RECHTS

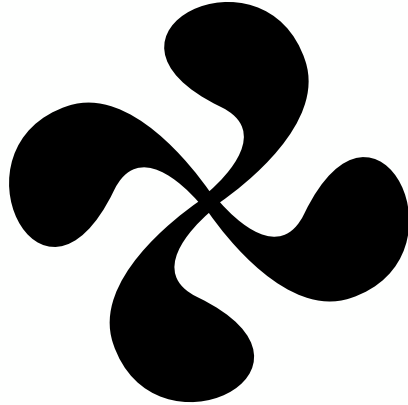
TELTEKENING ZAK LINKS

TELTEKENING LELIE OP DE RUG

LAUBURU

De draai van de herinnering

De mantel draagt de Lauburu, het eeuwenoude Baskische symbool dat je aantreft op huizen, deuren en grafstenen. De inspiratie kwam onder meer van een oude Baskische deur waarop het teken tussen geometrische motieven is aangebracht. De draaiende vorm roept beweging en continuïteit op en kan worden gelezen als een verwijzing naar de kringloop van leven, dood en vernieuwing. In de mantel verbindt de draai Graziana met haar land, haar gemeenschap en de generaties voor en na haar.

Op de twee zakken draaien de Lauburu's in tegengestelde richting. Aan links- en rechtsdraaiende vormen worden verschillende symbolische betekenissen gegeven. Hier staan de twee richtingen voor de beweging tussen verleden en heden, leven en dood, verdwijnen en opnieuw herinnerd worden. De Lauburu's zijn zo geplaatst dat hun beweging naar elkaar toe lijkt te wijzen: twee tegengestelde krachten die elkaar in het midden ontmoeten.

Ook de geometrische vormen zijn ontleend aan Baskische volkskunst en aan de motieven van de inspirerende deur. Ze vormen geen letterlijke historische beeldtaal, maar dragen dezelfde verbondenheid met plaats en traditie. Zo wordt de mantel een symbool van continuïteit.

Graziana stierf meer dan vier eeuwen geleden. Haar eigen stem ging verloren, maar haar naam blijft bestaan. De draaiende Lauburu brengt die gedachte voor mij het sterkst tot uitdrukking. Wat verdwenen lijkt, kan opnieuw zichtbaar worden. Wat vergeten werd, kan opnieuw herinnerd worden.

Herinnering aan Graziana Barrenetxea

Graziana Barrenetxea leefde in Zugarramurdi, een klein dorp in Navarra, in het Baskenland. Ze was waarschijnlijk al meer dan tachtig jaar oud toen ze tijdens de grote heksenvervolgingen van 1609 en 1610 werd gearresteerd. Tijdens de ondervragingen bekende ze dat zij de koningin van de akelarre was, die volgens de beschuldigingen de heksensabbat leidde. Haar werden de gruwelijkste misdaden toegeschreven: een verbond met de duivel, het doden van kinderen, het bereiden van gif en de dood van dorpsgenoten.

Graziana trok haar bekentenissen later weer in en bleef haar onschuld volhouden. Ze stierf in de gevangenis van Logroño voordat een definitief vonnis over haar was uitgesproken. Zelfs daarna liet de vervolging haar niet los. Tijdens het grote auto-da-fé van 1610 werden haar stoffelijke resten en een beeltenis van haar openbaar verbrand. Ook twee van haar dochters, die eveneens in gevangenschap waren gestorven, ondergingen na hun dood hetzelfde lot.

Meer dan vier eeuwen later kennen we Graziana vooral door de woorden van degenen die haar beschuldigden en ondervroegen. Haar eigen stem is vrijwel verdwenen. Wat wel is gebleven, is haar naam. De mantel van Navarra is gemaakt om die naam opnieuw uit te spreken en haar niet te herinneren als de 'koningin van de akelarre' die haar vervolgers van haar maakten, maar als een vrouw die slachtoffer werd van angst, beschuldiging en vervolging. In wol en draad krijgt Graziana opnieuw een plaats in onze herinnering.

Het volledige verhaal over leven en dood van Graziana lees je op mijn website in de serie In woord en draad.

Eerbetoon aan duizenden 'heksen'

De mantel van Navarra maakt deel uit van MICCA, een collectie als eerbetoon aan de vele slachtoffers van de heksenvervolging. Alleen al in Europa werden naar schatting 40.000 tot 60.000 mensen wegens hekserij geëxecuteerd.

Draden van liefde

MICCA verweeft hun geschiedenis in tijdloze creaties uit draad. Elke steek is deel van de ketting die ons over de generaties heen met elkaar verbindt. Je vindt mijn ontwerpen op mijn Ravelry-pagina Micca-witchcraft of website www.micca-witchcraft.be. Daar kun je ook mijn e-book downloaden waarin ik op een originele manier de wrede realiteit van de heksenvervolging weergeef.

Colofon

Ontwerp, foto's en tekst zijn van Mieke Van Damme, vandammemieke@proximus.be
Alle patronen zijn auteursrechtelijk beschermd en uitsluitend bedoeld voor persoonlijk, niet-commercieel gebruik. Dit patroon is gratis. Het doorverkopen is niet toegestaan, maar voel je vrij om het te delen met anderen. Een verwijzing naar mijn website www.micca-witchcraft.be wordt altijd erg gewaardeerd.
Veel maakplezier!

website www.micca-witchcraft.be

instagram miekemicca

facebook miccawitchcraft

ravelry micca-witchcraft